

טז

שמות ב ג שמות

516

אונקלוס

אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקַתֶּם וַיִּזְכֹּר
 אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־
 אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב:
 כֹּה וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וַיֵּדַע אֱלֹהִים: ס רביעי ג א וּמִשָּׁה
 הָיְתָה רֹעִיה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנָהּ
 כִּסְּתָן מִדֵּינָהּ וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחֲרֵי
 הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־הַר הָאֱלֹהִים
 חֲרֹבָה: ג וַיֵּרָא מִלְּאֲנֵי יְהוָה
 אֵלָיו בְּלִבַּת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה
 וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בֹּעֵר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנו
 אֹכְלֵי: ג וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אַסְרֵה־נָּא וְאַרְאֵה אֶת־

קבלתהון ודכיד יי ית קנמה
 דעם אברהם דעם יצחק
 ודעם יעקב: כה וגלי
 קדם יי שעבודא דבני
 ישראל ואמר בממרה
 למפרקהון יי: א ומשה
 הוה רעי ית ענא דיתרו
 תמוהי רבא דמינו ודבר ית
 ענא לבתו שפר רעיא
 למדברא ואתא לטורא
 דאתגלי עלוהי יקרא די
 לחרב: ב ואתגלי מלאכא
 די לה בשלהוכית אשתא
 מגו אפנא וחזא וקא אפנא
 בער באשתא ואפנא ליתוהי
 מתאכיל: ג ואמר משה
 אחפני קען ואחזי ית חונא

תולדות אהרן

(ב) וירא מלאך שבת סו. בלבת אש
 במא קמא סו. (ג) ויאמר משה
 אסורה נא שבת סו. עקידה שער מו.

רש"י

ורומן צדמס: (כד) נאקתם.
 לעקתם, וכן: "מעיר מחיס ונאקרה"
 (איז כה יב): את בריתו את
 אברהם. עם חצרכס: (כה) וידע
 אלהים, נתן עליכם לצ ולא
 קטלים עיניו: (א) אחר המדבר.
 להסתרק מן הגזל, שלא ירעו בשדות
 חמרים: אל הר האלהים. על שם
 העתיד: (ב) בלבת אש. בשלכות
 חם - לצו על אש, קמו: "לצ
 כשמים" (דברים ה יא), "לצ
 כחלה" (שמואל ב יח יח). ואל
 פתמה על ספי"ו, שיש לנו ביוגל
 צו: "מכ חמלה לצחק" (יחזקאל עו,
 ט: מתוך הפגה. ולא חילן חחר,
 משום: "עמו חלכי צלרס" (מחלים
 לא, עו): אפל. גחבל, קמו: "לא
 עבד צפ" (דברים כה ג), "חשך לקח
 משום" (בראשית ג, כט): (ג) אסרה
 נא. חסורה מפאן להקטרב קס:

517 אונקלוס

שמות ג שמות יז

הַמִּרְאָה הַגָּדֹל הַזֶּה מֵדוּעַ לֹא-
 יִבְעַר הַסֵּנֶה: - וַיֵּרָא יְהוָה כִּי סָר
 לְרֵאוֹת וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים
 מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הֲנִי: הַ וַיֹּאמֶר
 אֶל־תִּקְרַב הֵלֶם שֶׁל־נְעֻלֶיךָ מֵעַל
 רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
 עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת־קֹדֶשׁ הוּא:
 וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אֲבִיךָ אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יָרָא
 מִהַבַּיִט אֶל־הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יְהוָה רְאֵה רְאֵה רְאֵיתִי אֶת־עַנְי עַמִּי
 אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת־צַעֲקוֹתָם

רָבָא הָדִין מָא דִּין לָא
 מִתּוֹקֵד אֲסָנָא: ד נחזא
 " ארי אתפני למחזי
 וקרא לה " מגו אסנא
 ואמר משה משה ואמר
 הָא אָנָא: ה ואמר לָא
 תִּקְרַב הֵלֶם שֶׁרִי סִינֵךְ
 מֵעַל וְרַגְלֶךָ אַרְי אַתָּה
 דַּאֲתָ קַאִים עֲלוּהִי אַתָּה
 קֹדִישׁ הוּא: ו ואמר אָנָא
 אֱלֹהָא דַּאֲבוּךָ אֱלֹהָא
 דַּאֲבְרָהָם אֱלֹהָא דִּיִצְחָק
 וְאֱלֹהָא דִּיעֲקֹב וּכְבִּשְׁנוֹן
 מֹשֶׁה לֹא־פֹהִי אַרְי דְחִיל
 מִלֹּאֲסַתְפְּלָא בְּצִית יִקְרָא
 דִּי: ו ואמר " מגלא
 גְּלִי קֹדְמִי יָת שְׁעִבוּד עַמִּי
 דִּי בְּמִצְרַיִם וְיָת קְבֻלְתָּהוֹן
 שְׁמִיעַ קֹדְמִי מִן קֹדֶם

תולדות אהרן

(ד) וירא ה' כי סר שבת ס: משה
 משה ספר הזוהר פרשת דברים,
 (ה) ואמר אל תקרב הלם שבת
 שם בנא בתרא קי. זבחים קב. של
 נעליך ברכות סב. (ו) ויסתר משה
 ברכות ז. (ז) ויאמר ה' ראה עקרים
 פ' אחרון,

בעל המורים

(ו) ויסתר משה פניו. ב'
 במסורה: הקא, ואיך ויסתר
 עמל מעיני. שאלו הנה מפייט
 פניו השכינה בתוך הסנה והנה

מבקש רחמים על ישראל לא היו גולים יותר, כי הסנה הוא סימן "עמו אנכי בצרה". וזהו "ויסתר
 משה", "ויסתר עמל מעיני", שאם לא הנה מסתיר פניו הנה מסתיר עמל מעיני: (ו) ראה ראייתו.
 פתיב פה"א, פנגד ה' העבודות: בפרק, מדר, לחץ, ענוי, עבודה קשה; וכנגדם ה' פעמים "סנה"
 בפרשה: צעקתם. ב: ואת צעקתם שמעתי: פי גדלה צעקתם, גפי סדם. לומר שגדלה צעקתם
 בצעקת סדם:

רשי

(ה) ש. ט. טלף וכו'לא, גמו: "וגשל בצדל" (דברים יט, ט), "פי גשל זיחד" (דברים

יח

שמות ג שמות

אונקלוס 518

שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נְגִישׁוֹ כִּי יִדְעֵתִי
 אֶת־מְכַאֲבֵיוֹ: ה וְאָרְדָּ לְהַצִּילֹנִי |
 מִיַּד מִצְרַיִם וְלַהֲעֵלְתֹנִי מִן־הָאָרֶץ
 הַזֹּאת אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה
 אֶל־אֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ אֶל־
 מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
 וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: ט וְעַתָּה
 הִנֵּה צִעַקְתָּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֵה
 אֵלַי וְגַם־רָאִיתִי אֶת־הַלַּחַץ אֲשֶׁר
 מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: י וְעַתָּה
 לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֶל־פְּרַעֲהַ וְהוֹצֵא
 אֶת־עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:
 יא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֱלֹהֵימִי מִי

מִפְּלֹחֵיהֶן אֲרִי גְלִי קִדְמִי
 ית פיביהון: ח ואתגליתני
 לשזכותהון מידא דמצראי
 ולאסקותהון מן ארעא
 חתיא לארעא טבא
 ופתיא לארעא עבדא
 חלב ודבש לאחר כנענאי
 וחתאי ואמוראי ופרזאי
 וחיאי ויבוסאי: ט וכען
 הא קבלת בני ישראל
 עלת קדמי ואף גלי
 קדמי ית דחקא די
 מצראי דחקינן להון:
 י וכען איתא ואשלחך
 לות פרעה ואפק ית
 עמי בני ישראל
 ממצרים: יא ואמר משה
 קדם יי מן אנא ארי

תולדות אהרן
 (ח) וארד להצילו ספר הזוהר
 פרשת האזינו,
 בעל המורים
 (יא) מי אנכי. ב' במסורה:
 דין מי אנכי פי אלף אל
 פרעה, ואידך מי אנכי וגו' פי
 הביאתני עד תלם, גפי דוד.

רש"י

כח, מ: אדמת קדש הוא. ב טיני ולא חלעטס חס חזני מלעקתס:
 במקום: (ז) כִּי יִדְעֵתִי אֶת (י) וְעַתָּה לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֶל
 מכאביו. כמו: "וידע חלכיס" (לעיל) פרעה. ואס תאמר מה תועיל? ל
 ב, כה, פלומר: פי שמתי לב להכחזון "וכולא חס עמי", יועילו דצריך
 ולדעת חס מכחזיו, ולא העלמתי וחוליאס משס: (יא) מי אנכי. מה

עיקר שפתי חבמים
 ב דקסס לרש"י שפנת "לדמה" לשון נקצס ופנת "כול" לשון זכר, לכן פרג שפנת "כול" קחי
 על המקום: ד דקסס לרש"י, כיה לו לומר: לכה ואשלחך לכוזיא, ולפיכ שמה: "וכולא", לכן

519 אונקלוס

שמות ג שמות יט

אָנְכִי כִי אֵלֶךְ אֶל־פְּרַעֲהַ
 וְכִי אֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם: וַיֹּאמֶר כִּי־אֵתִיָּהּ
 עִמָּךְ וְזֶה־לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי
 שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם
 מִמִּצְרַיִם תַּעֲבְרוּן אֶת־הַיַּלְדִּים

אֵיזִיל לִוְת פְּרַעַה וְאָרִי
 אֶפְק יִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם: יב וְאָמַר אָרִי
 יְהִי מִמְרִי בְּסַעֲדָךְ וְדִין לְךָ
 אֶתֵּא אָרִי אֲנֵא שְׁלַחְתִּךָ
 בְּאֶפְקוֹתֶךָ יִת עֵמָא
 מִמִּצְרַיִם תַּפְלַחוּן קָדָם יי

בעל הטורים
 מלמד שבקש משה מלכות לו
 ולזרעו ולא רצה הקדוש ברוך
 הוא לתן לו, שנאמר "אל תקרב
 ה'לם", ואין ה'לם אלא מלכות,
 שנאמר "מי אנכי כי הביאתני עד ה'לם".

אמר משה: בין שהמלכות פוסקת ממני ואינה לבני, "שלח
 נא ביד תשלח":

רש"י

בשליחותי ואיך ע נזק. ושאלת:
 מה זכות יש לישראל שינצלו ממצרים?
 - דבר גדול יש לי על הולאה זו,
 שהרי עתידים לקבל התורה על הבר
 הזה לסוף שלשה חדשים ו שינצלו
 ממצרים. דבר אחר: "כי חָהִיב
 עמך", וזה שפליח בשליחותך, לך
 האות על הצטחה חסרת שאני
 מצטייך, שבשליחותי ממצרים
 תעבדון אחי על הבר הזה,
 שתקבלו התורה עליו, והיא הזכות
 העומדת לישראל. ודוגמת לשון זה
 מצינו: "וזה לך האות שכול השנה

חני השיב נ לדבר עם המלכים: וכי
 אוציא את בני ישראל. ואף אם
 השיב ו חני, מה זכו ישראל שיעשה
 להם גם, ואלוהים ממצרים?:
 (יב) ויאמר כי אהיה עמך.
 השיבו על ראשון ראשון ועל אחרון
 אחרון. שאמרת: "מי אנכי כי אלה
 אל פרעה - לא שלך היא כי אם
 משלי, "כי חָהִיב עמך". וזה המראה
 אשר ראית בצנה, "לך האות ו כי
 אנכי שלחתיך" (ומלית בשליחותי),
 וכדאי חני להליל, פחשך ראית הסנה
 עושה שליחותי ואיננו חפל, כך שלך

עיקר שפתי חבמים

הוסיף: ואם תאמר [וכי] כי חָהִיב מוציאם וכו': ו ימרי במקום ימ', כי לא נכון לקרש על
 ההולאה דבא פחשך חסרי: "וכי מוציאם": ו מתשובת הקצ"ח: "שהוליאך את הסם", שיקבלו התורה,
 משמע שאמר לו משה בן: ו לא תחשב שהיא חזיון בעלמא: ו דאם לא בן "לך" למה לי, שלא לך
 האות שאין חָהִיב נזק בשליחותי: ו ואם תאמר זה בשלשה חדשים דתאמר, אי מדבור זה הלא ביו
 עשר מכות ציחוס וכו' יחד משנה חדשים, ואי מוציאם ממצרים הלא גם שני חדשים לא היו. ויש
 לומר דתאמר על תורה שבעל פה, דלא יתנה עד חרצטים יום אחר שנגד משיני, וכתוב: "על פי
 הדברים האלה ברתתי" וכו' (קמ"ו, יב, כ), דכינו תורה שבעל פה. ועוד יש לומר - שחכם השלישי,

520 אוונקלוס

על טורא הדין: יג ואמר
למשה קדם יי הא אנא אתי
לות בני ישראל ואימר להון
אלהא דאבתתכון שלחני
לותכון ויימרין לי מה שמה
מה אימר להון: יד ואמר יי
למשה אהיה אשר אהיה
ואמר כדון תימר לבני
ישראל אהיה שלחני
לותכון: טו ואמר עוד יי
למשה כדון תימר לבני

תולדות אהרן

(יג) מה שמו סנהדרין קיא. עקרים
מ"ב כ כו, (יד) אהיה אשר אהיה
ברכות ט: ט' הזוהר פ' אחרי מות,

בעל המורים

(יג) ל'י מה שמו, מה.
סופי-תבות שם פן ד' אותיות
— שמסר לו שם המיוחד.
וכתיב בתרה "לך ואספת את
זקני ישראל", שאין מוסרין
אותו אלא לזקנים שפדור:

(יד) אהיה. ג' פעמים אהיה פנגד שלשה אבות, והם אברהם יצחק ויעקב. אברהם, יהיה
ברכה: יצחק, גור בארץ הזאת ואהיה עמה. יעקב, שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך:
אהיה. עולה עשרים ואחד. וכן התחלת שלש שמות של י"ג מדות "ה' ה' אל". וכן ראשי-תבות
אברהם יצחק ויעקב. וכן התחלת חמשי תורה — ב', ו', ו', ו', א'. שתי פעמים אהיה עולה
בחשבון מ"ב, שמסר לו שם של מ"ב אותיות. שלש פעמים אהיה עולה ס"ג, והם י"ב אותיות, פנגד י"ב
שבטים, והשבטים הם ג' אותיות, צרף עמהם י"ג אותיות של שמות האבות ויהיה חשבון ס"ג אותיות:

רש"י

ספית" וגו' (ישטיח לו, לו, צ מפלת זאת, "חשך חקייה" עמס ב'טצצוד
סנחריב תהיה לך לחות על הבצטחה סחר מלכיות. חמר לפניו: רצונו של
חכרת - סחרלכס חרצה מפרות, עולם, מה חני מזכיר להם לרה
ולחי חצנה הספיתחיס: (יד) אהיה חכרת? דים ב'לרה זו. חמר לו:
אשר אהיה. "חקייה" עמס ב'לרה יפה חמרפ: "כה חמר" וגו':

עיקר שפתי חכמים

כמו: "היו זקנים לשלשתי ימים" (לקמן י"ט, טו) - דפרוש ליום השלישי: צ פרוש, קרוכה להציה לחיה
ש'הצ"ה חולה הבצטחה חכרת חף על פי שגם היא גדון חיה נטשית, כמו ש'מלניו
במפלת סנחריב שהציה מזה חות על הבצטחה חכרת חכול הספיתחיס:

ב שמות ג שמות
על החר הזה: יג ואמר משה
אלהאֵלֵהִים הִנֵּה אֲנִי בֹא
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם
וְאָמְרוּ־לִי מַה־שְּׁמוֹ מַה אֶמַּר
אֲלֵהֶם: יד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר
כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה
שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם: טו וַיֹּאמֶר עוֹד
אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה־תֹאמַר

521 אונקלוס

שמות ג שמות כא

אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי
 אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי
 יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלַחֲנִי
 אֵלֵיכֶם וְהִשְׁמִי לְעַלְמֵ וְזֶה
 זְכָרִי לְדֹר דָּר: חֲמִישִׁי מִן הַיָּד וְאֶסְפֹּת
 אֶת־זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה
 אֵלַי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
 לֵאמֹר פֶּקֶד פְּקָדֹתַי אֶתְכֶם
 וְאֶת־הַעֲשׂוֹי לָכֶם בְּמִצְרַיִם:
 וְאָמַר אֲעֲלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם
 מִצְרַיִם אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
 וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרֹזִי וְהַחִתִּי וְהַיְבוּסִי
 אֶל־אֶרֶץ זְבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ:

ישראל אלהא דאברהם ואלהא דיעקב ואלהא דישחק ואלהא דיעקב שלחני לותכון דין שמי לעלם ודין דכרני לכל דר ודר: טו אזל ותכגוש ית סבי ישראל ותימר להון אלהא דאברהם ואלהא דיעקב ואלהא דישחק ויעקב למימר מדכר דכירנא יתכון וית דאחעבד לכון במצרים: יז ואמרית אסק יתכון משעבוד מצראי לארע פנענאי ותמאי ואמוראי ופרוזאי ותנאי ויבוסאי לארעא עבדא חלב

תולדות אהרן (טו) זה שמי לעלם פסחים ג קדושין ע"א (טז) ואספת את זקני ישראל יומא כה: פקד פקדתי ראש השנה לב: (יז) זבת חלב ודבש כתובות קיא:

בעל המורים (טו) זה שמי לעלם. זה עולה פמנן י"ב, מלמד שמסר לו שם של י"ב אותיות: (טז) פקד פקדתי אתכם. פמנן פקוד חסדתי לכם, מלשון "ולא נפקד מפניו

איש": דעשוי. ב' בפסורה: ואת העשוי לכם במצרים, ואידך פל הוהב העשוי למלאכה. שפל וזה הבא להם במצרים היו מיהדים אותו למלאכת המשכן. דבר אחר: בשביל שעשו מלאכה

רש"י

(טו) זה שמי לעלם. חסר וי"ו, לומר: העלימכו שלא יקרא פקדון: וזה זכרי. למדו היחד נקרא, וכן דוד כוה אומר: "ה' שמך לעולם ה' זכרך לדור ודור" (מכלים קלה, יט): (טז) את זקני ישראל. מיהדים לישיבה. ואם תאמר זקנים סתם, היחד חפשי לו לחסר זקנים של ששים רבוא?::

כב

שמות ג שמות

אונקלוס 522

יח וְשָׁמְעוּ לְקוֹלִי וּבֵאתְךָ אֵתָהּ
וּזְכַנִי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֶלֶךְ מִצְרַיִם
וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי
הָעִבְרָיִים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה
נִלְכֶה־נָא הַרְדֵּךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
בַּמִּדְבָּר וְנִזְבַּחַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ
יט וְאֲנִי יֹדַעְתִּי כִּי לֹא־יִתֵּן אֶתְכֶם

דב'ש: יח ויקבלון למימרה
ותיתי את וסבי ישראל לות
מלפא דמצרים ותימרון לה
"אלהא דיהודאי אתקרי
עלנא ובען גזל בען מהלה
תלתא יומין במדברא
ונדבח קדם "אלהנא:
יט ויקדמי גלי ארי לא
לשובק יתכון מלפא

בעל הטורים

במצרים, לקחו כל הנהב
העשוי למלאכה בשכרם;
(יח) ושמעו לקולי. לקול
חסר, לומר שאינה צריה
להרבות בקול, כי מיד בקל

ישמעו לה: ושמעו. ב' במסורה: ושמעו לקול; ושמעו מצרים כי העלית בכחה. כשהפך משה עם
פרעה שמעו אותו בכל מצרים. ועל-כן לקול ב' במסורה: ושמעו לקול; ולא ישמעון לקול. אף-
על-פי שקולו היה נמוך היה נשמע בכל ארץ מצרים. ולפי שקול בני אדם נמוך, לכן הוא חסר:
(יט) ואני יודעתי. נוי'ן עקמה, רמז לנ' מכות: ל'ה'ה. ב' במסורה בתורה: הקא ולא יתן אתכם
מלך מצרים להלך, ואידך כי מאן ה' לתתי להלך עמכם. מלמד כי שלשה הדי באותה עצה, יתרו
איוב בלעם. אמר הקדוש-ברוך-הוא: יודע אני כי לא יתן אתכם להלך, בעצת בלעם, ועל-כן אני צריה
להראות ידי לבטל עצתו. ואמר בלעם "מאן ה' לתתי להלך עמכם" לקלל העם — מי שבטל עצתי

רש"י

(יח) ושמעו לקולי. מחליכם, מפיון שחומר להם לשון זה [מיד]
ישמעו לקולי, שפבר סימן זה מסור
צודם מיעקב ומיוסף, שפבלשון זה הם
ק נגחלים. יעקב חמר להם: "פקד
יפקד ד חתכם" (בראשית ג, כד), יוסף
חמר להם: "פקד יפקד חלבים
חתכם" (שם שם, כה); (א'להי
העבריים. יו"ד יתרה רמז לעשר

מכות, פ'רש"י יטו): נקרה עלינו.
לשון מקרה, וכן: "ויקר חלבים"
(במדבר כג, ז), "וחלבי חקרה פה"
(שם שם, טו) - ח'ה'ל נקרה מחתו ו)
בלם: (יט) לא יתן אתכם מלך
מצרים להלך. חס חין חני מר'ח
לו ידי הסזקה, פלומר: פל עוד פחין
חני מודיעו ידי הסזקה, לא יתן
חתכם להלך: לא יתן. [פ'תרגומן] לא

עיקר שפתי חבמים

ק ומשה היה פן פשים עשרה טנה פעת פברת ממלרים, והם לא מקרו זה הסימן חלל
לגדולים: ד חף על גב דהפסוק הזה פתיב גפי יוסף. פמח מזכתיב גפי יוסף פני פסוקים הללו,
פודאי חמד פמט מיעקב חביו וחמר משמו: ו הפגה פהשם חקרה חליו פמו: "ויקר חלבים חל
בלעם" (במדבר כג, ז). ופריש "פה" פמו: "לא פמפס עד פה" (לקמן ז, ט):

מִלֶּךְ מִצְרַיִם לְהֵלֶךְ וְלֹא בְיַד
 חֹזְקָה: ^א וְשַׁלַּחְתִּי אֶת־יָדִי
 וְהִכִּיתִי אֶת־מִצְרַיִם בְּכֹל
 נִפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ
 וְאַחֲרֵי־כֵן יִשְׁלַח אֶתְכֶם:
^{בא} וְנָתַתִּי אֶת־חֶן הַעֲסִיָּהוּ
 בְּעֵינַי מִצְרַיִם וְהָיָה כִּי תִלְכּוּן
 לֹא תִלְכוּ רִיקָם: ^{כב} וְשִׂאֵלָה
 אִשָּׁה מְשַׁכְּנָתָהּ וּמִגֵּרַת בֵּיתָהּ
 בְּלִי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וְשִׁמְלֹת

דמצרים למיזל ולא מן קדם
 דחילה תקיף: כ ואשלח
 פון ית מחת גברתי ואמחי
 ית מצראי בכל פרשותי די
 אעבד ביניהון ובחד פון
 ישלח יתכון: כא ואמן ית
 עמא תדון לרחמין בעיני
 מצראי ויהי ארי תהכון לא
 תהכון ריקנין: כב ותשאל
 אתהא משכבתה ומקריבת
 ביתה מנין דכסף ומנין
 דזהב ולבושין ותשונן על

בעל המורים
 שיעצתי לפרעה, הוא שמאן
 אותי להלך לקלל העם:
 (כ) אשר אעשה בקרבנו.
 אשר בנימטריא דציף צד"ש
 פאח"ב, לומר שבקרבו הי
 רשומות המכות: (כא) תלכוון.
 ב' במסורה: הכא, ואידך
 ובמנוסה לא תלכוון. להקיש
 גאלה אחרונה לגאלה

ראשונה: לא תלכוון. ב' במסורה: לא תלכוון ריקים; ואחרי אלהים אחרים לא תלכוון. פשיצאו
 ישראל מצרים, התרה בהם להשליך עבודה זרה שבגידם לפי שהיו עומדין בין האמות, פדכתיב
 בייחזקאל "פיוס ההוא נשאתי ידי להם להוציאם מארץ מצרים וגו'; ואמר אליהם איש שקרצי עיניו
 השליכו ובגדולי מצרים אל תטמאו": (כב) ושמלת. ב' במסורה: פלי כסף וכלי זהב ושמלת;
 וישאלו ממצרים פלי כסף ובלי זהב ושמלת. לומר לה, שכל פלי כסף וזהב לקחו, אבל שמלות
 לא לקחו אלא כל אחד שמי שמלות, אחד לצרור בו את הפצק, דכתיב "משאלתם צרות בשמלתם",
 ואתו ללבוש, והיא הספיקה להם כל ימי היותם במדבר, דכתיב "שמלתך לא בלתה מעליך":

רש"י

ישצק, פמו: "על פן לא גתפיד" ^א חסלח חס ידי וכופיתו חס מלרים
 (בראשית כ, ז), "לא נתנו חלכיס לקרע ^ב וגו', ומתרגמינן אוחו: ולא מן קדם
 עמדו" (טס לא, ז), וכלן לשון נתינה ^ג דחילה פקיף, משמו של רפי יעקב
 כס, ויש מפרשים: "ולא ביד חזקה" ^ד פרפי מנחס גאמר לי: (כב) ומגרת
 - ולא בשביל שידו ת חזקה, פי מאז ^ה ביתה. מחוספ טהיא גרכ חפה

עיקר שפתי חכמים
 ת דקבי פרושא דקרא: פי לא ימן חקבס להלך, ולא בשביל שידו חזקה וכי:

כד

שמות ג' ד שמות

524

אונקלוס

וְשִׁמְתֶם עַל-בְּנֵיכֶם וְעַל-
 בְּנֹתֵיכֶם וְנִצַּלְתֶם אֶת-מִצְרַיִם:
 ד « וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא-
 יֵאֱמִינּוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקִלִּי כִּי
 יֹאמְרוּ לֹא-נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה:
 ז וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה בְּתוֹב מִזֶּה קִרִּי מִדֶּ-
 זֶה בִּידְךָ וַיֹּאמֶר מִפֶּה: ג וַיֹּאמֶר

בְּנֵיכֹן וְעַל בְּנֹתֵיכֹן
 וְתִרְוֹקֶנּוּן יֵת מִצְרַיִם:
 א וַאֲתִיב מֹשֶׁה וַאֲמַר וְהָא
 לֹא יִהְיֶנּוּ לִי וְלֹא יִקְבְּלוּן
 מִפִּי אֲרִי יִמְרוּן לֹא אֲתִגְלִי
 לָךְ יי: ב וַאֲמַר לֵה יי מֶה
 דִּין בִּידְךָ וַאֲמַר חוּטְרָא:
 ג וַאֲמַר רְמִיזָה לְאַרְעָא

תולדות אהרן

(א) והן לא יאמינו שבת צו.
 (ב) מזה בידך בבא בתרא קי.

בעל המורים

וְנִצַּלְתֶם. בְּנִימְטְרָא כְּמִצְוֵלָה
 שְׂאִין כֶּה דְגִימִים: (ב) פִּינָה
 בִּידְךָ. קְרִינִן מִה זֶה וְכִתִּיב

מזה — מ' זה שבִּידְךָ, שארבעים סאה משקלו. דבר אחר: מ' שנה יהיו זה, פרוש, שנים-עשר שבטים בִּידְךָ. אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה: לא תזוהר דעתך, אם אין אתה עושה שליחותי, המטה תזה עושה שליחותי:

רש"י

וּנְצִלְתֶּם מִמִּנְעַב כְּגוֹיִן שֶׁל נוֹגֵף, נוֹשֵׂא,
 נוֹחֵן, נוֹשֵׂף, כְּשֶׁהֵיחַ מִדְּבַרְתָּ לְשׁוֹן
 וּפְעֻלָּתָם תִּנְקַד בְּשׁוֹ"חַ בְּחֻטְרָא, כְּגוֹן:
 "וְנִשְׂחָתָם חַת חֲצִיכֶם" (בראשית מה,
 יט), "וְנִחְתָּם לְכֶם חַת חֲרָן הַגִּלְגָּד"
 (במדבר לב, כט), "וְנִמְלָתָם חַת בְּעַר
 עַרְלָתְכֶם" (בראשית י, יא). לְכֹן חָנִי
 חוֹמֵר, שְׂזֵחַת הַקְּוֹדֶה בְּחִירִיק מִן
 הַיִּסוּד הֵיחַ, וַיִּסוּד שֶׁסְּ דָבָר - גְּלוּל,
 וְהוּא מִן הַלְּשׁוֹנוֹת הַכְּבָדִים, כְּמוֹ:
 דְּבוּר, כְּפוּר, לְמוּד, כְּשִׂידְבָר בְּלִשׁוֹן
 וּפְעֻלָּתָם יִנְקַד בְּחִירִיק, כְּמוֹ: "וְדַבְּרָתָם
 חַל הַסְּלֵעַ" (במדבר כ, ח), "וְכִפְרָתָם
 חַת הַצִּיֹּת" (יחזקאל מה, ב), "וְלִמְדָתָם
 חֶתֶם חַת בְּנִיכֶם" (דברים יא, יט):
 (ב) מִזֶּה בִּידְךָ. לְכָךְ נִכְתַּב תִּיבַב
 חֶתֶת, לְדַרְשׁ: מִזֶּה שֶׁבִּידְךָ חֶתֶב תִּבְבַּ

בְּצִיֹּת: וְנִצַּלְתֶּם. כְּתִרְגוּמוֹ: וְתִרְוֹקֶנּוּן,
 וְכֹן: "וְנִצְלָנוּ חַת מִלְּרִיִּים" (לקמן יב, לו),
 "וְיִתְנַלְנוּ צְנִי וְשִׂרְחַל חַת עֲדוּיִים" (לקמן
 לג, ו), וְכִגוּיִן צוּ יִסוּד. וּמִנְחָם חֲבָרוּ
 בְּמַחְבְּרַת לְד"י עַם "וַיִּגְלַל חֲלֵבוֹס חַת
 מִקְנֵה חֲצִיכֶם" (בראשית לא, ע), "חֲשָׁר
 הַיֵּל חֲלֵבוֹס מִחֲצִינֹו" (שם שם, עז).
 וְלֹא יִחְמְנוּ דְבָרָיו, כִּי חַס לֹא הֵיחָה
 הַגוּיִן יִסוּד וְהֵיחַ נְקוּדֶה בְּחִירִיק, לֹא
 קָבַח מִשְׁמַשְׁתַּת בְּלִשׁוֹן וּפְעֻלָּתָם חֲלֵחַ
 בְּלִשׁוֹן וּפְעֻלָּתָם, כְּמוֹ: "וְנִסְחָתָם מִעַל
 הַחֲדָמָה" (דברים כח, טג), "וְנִחְתָּם צוּד
 חוּיִב" (ויקרא כו, כה), "וְנִגְפָתָם לְפִנֵּי
 חוּיִבִּיכֶם" (שם שם, י), "וְנִחְתָּתָם
 בְּחֹכְבָה" (יחזקאל כב, כא), "וְחִמְרָתָם
 נִלְלָנוּ" (ירמיה ז, י), לְשׁוֹן נִפְעֻלָּנוּ וְכֹל
 כו"ן שֶׁהֵיחַ בְּחֵב בְּחִיבָה לְפָרְקוֹס

פסוק א'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					רָעָה
					צָאן
					חֲתָנֵנוּ
					וַיִּנְהַג
					חֲרָבָה

1. What was מִשֶּׁה doing these days? _____

2. Give two ways the תּוֹרָה describes יִתְרוֹ. H (3) _____

E _____

רָשָׁ"י

Why did מִשֶּׁה take the sheep so far away from מִדְּבָר just to eat?

אחר המדבר: להתרחק מן הגזל, שלא ירעו צבדות חֲחֵרִים.

3. What was bothering רָשָׁ"י about the words "אחר המדבר"? _____

4. What does רָשָׁ"י answer? H (3) _____ E _____

5. What does this tell us about מִשֶּׁה's character? _____

Why is the mountain (הר חורב) called "הר האֵלִקים"?

הר האֵלִקים: על שם הַעֲתִיד.

6. Why shouldn't this mountain be called הר האֵלִקים? Explain רש"י's question.

על מי / מה נאמר?

..... הר האֵלִקים וינהג חתנו
..... ויבא פהומדון

Write the שרשים:

..... בשדות וינהג רעה
..... אחרים ויבא צאן
..... ירעו להתרחק חתנו

פסוק ב'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					וַיֵּרָא
					אֱלֹהֵי
					בְּלִבַּת אֵשׁ
					הַסִּינָה
					בְּעַר
					אֶפֶל

1. What was so unusual about the scene that מֹשֶׁה saw? _____

רָט"י

Why did ה' pick a סִינָה - thornbush, to speak to מֹשֶׁה from?

מתוך: הַסִּינָה: וְלֹא חֵילִין אַחֵר, מִשּׁוּם "עַמּוֹ חֹלְכֵי צְלָרָה"

2. What message is ה' giving מֹשֶׁה by using a thornbush? H (3) _____

_____ E _____

3. What do you think מֹשֶׁה's reaction was, upon realising what ה' meant with a thornbush? _____

על מי / מה נאמר?

..... בְּעַר בָּאֵשׁ וַיֵּרָא וַיֵּרָא
 אֵינְנוֹ אֶפְלָל אֱלֹהֵי

Write the שרשים:

..... בְּלַבַּת וַיֵּרָא
-----------------	----------------

פְּסוּקִים ג' - ה'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרֵשׁ \ מְקוּר	Translation	Word
					אֶסְרָה נָא
					וַאֲרָאָה
					הַמְרָאָה
					יִבְעַר
					סָר
					הִנְנִי
					תִּקְרַב
					הֶלֶם
					שֵׁל
					נֶעְלִיד
					רִגְלִיד
					אֲדַמַּת

1. What did מֹשֶׁה tell ה' to do? _____
2. Why did מֹשֶׁה have to remove his shoes? _____
3. Where do we see an example of this today? _____
4. What lesson can we learn from the way ה' called מֹשֶׁה? Explain your answer. (מְדַרְשׁ)

על מי / מה נאמר?

..... אֶסְרָה אֱלֹיוּ עָלָיו
..... הַמְרָאָה וַיִּקְרָא אֶתָּה
..... סָר הַלֶּם הוּא
 נִעְלֶיךָ	

Write the שרשים:

..... אֶסְרָה לְרֹאוֹת נִעְלֶיךָ
..... וַאֲרָאָה וַיִּקְרָא רְגִלְךָ
..... הַגְדִּיל וַיֹּאמֶר עוֹמֵד
..... יִבְעַר תִּקְרַב	

מי אמר אל מי?

.....אֵל.....	הַנְּנִי
.....אֵל.....	שֶׁל נֶעְלִיד
.....אֵל.....	אֲדַמֶּת קֹדֶשׁ הוּא

פְּסוּקִים ו' - י'

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					וַיִּסְתַּר
					פְּנִי
					יָרָא
					מִהַבֵּית
					רָאָה רְאִיתִי
					עָנִי
					עָמִי
					צִעֲקוֹתֶם
					נִגְשׂוּ
					מִכְּאָבִיו
					וַאֲרָד
					לְהַצִּילוֹ
					וּלְהַעֲלֹתוֹ
					וַיִּרְחַבָּהּ
					זָבַת
					וַיִּדְבֹּשׁ

					צַעֲקַת
					בָּאָה
					הִלַּחֵץ
					לָכָה
					וְאֶשְׁלַחְךָ
					וְהוֹצֵא

1. Write briefly in your own words what 'ה' is telling מֹשֶׁה in 'ו' - ל' פְּסוּקִים ו' - ל'.

2. Give two examples of how we mustn't look at the שְׂכִינָה today.

על מי / מה נאמר?

אֲנֹכִי.....	צַעֲקַתְּם.....	אֵלַי.....
פָּנָיו.....	שְׂמֵעֵתִי.....	לְחָצִים.....
לֹרֵא.....	וְאָרַד.....	אֲתֶם.....
רְאִיתִי.....	לְהַצִּילוֹ.....	וְאֶשְׁלַחְךָ.....
עַמִּי.....	הֵהוּא.....	וְאֶשְׁלַחְךָ.....
עַמִּי.....	אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה.....	

Write the שרשים:

.....ואמרלהצילווארד
.....ראיתיויסתגרטובה
.....צעקתםולהעלותוורחבה
.....שמעתיואשלחךבאה
.....ידעתיוהוצאלכה

פסוק י"א

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוּר	Translation	Word
					אלך
					אוציא

- Who is talking to whom in פסוק י"א? _____
- What is being said? _____

רש"י

Why did מֹשֶׁה ask "Who am I?", didn't he know who he was?

מי אנכי: מה אני חשוב לדבר עם המלכים?

3. What did מֹשֶׁה mean when he asked "Who am I"? H (3) _____

E _____

4. What does this show us about מֹשֶׁה's character? _____

What did מֹשֶׁה want to know when he asked, "And I should take the אֵידֹן out of מצרים"?

וְכִי אֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְחָף חָם חֲשׂוֹב חָנִי, מִה זָכוּ יִשְׂרָאֵל שִׁיעָשָׂה לָהֶם גַּם,

וְחֹלִיָּאם מִמְלָרִים?

5. What was מֹשֶׁה asking when he said "וְכִי אֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"? H (6) _____

_____ E _____

Write the שרשים:

.....זָכַן.....אֹצִיא.....אֵלֶךְ.....
.....וְאֹצִיאָם.....שִׁיעָשָׂה.....לְדַבֵּר.....
וַיֹּאמֶר.....הַמְלָכִים.....

פסוק י"ב

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					אֶהְיֶה
					עֲמִדָּה
					הָאוֹת
					שְׁלַחְתִּיךָ
					בְּהוֹצִיאֲךָ
					תַּעֲבֹדוּן

רש"י

How and which question is 'מִשָּׁה ה' answering?

וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ: הַשִּׁיבֵנו עַל רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן.

שְׁחַמְרֵת "מִי אֲנֹכִי כִּי אֵלֶיךָ חָל פָּרַעַה, " לֹא שָׁלַךְ הָיָא, כִּי אִם מִשְׁלִי, כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ.

וְזֶה, הַמַּרְאֵה אֲשֶׁר רָחִית צִסְנָה, לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ, וְתִלְלִים צְשָׁלִיחוֹתִי,

וְכִדְחֵי חֲנִי לְהַגִּיל. כִּי אֲשֶׁר רָחִית הַסִּנָּה עוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹתִי וְחִינְנו חָפֵל, כִּדְ תִלְךָ צְשָׁלִיחוֹתִי

ואינך גזוק.

וששאלת, "מה זכות יש לישראל שינאחו ממאנרים?", דבר גדול יש לי על הולאה זו

שכרי עתידים לקבל בתורה על הבר הבזה לסוף שלשה חדשים שינאחו ממאנרים.

1. Which question of משה's is ה' answering with the words "כי אהיה עמך"?

H (6) _____ E _____

2. How does this answer משה's question? H (6) _____

E _____

3. What lesson does this answer teach us that we can apply to ourselves?

4. How is the סנה a sign for משה that ה' will be with him and he will be OK?

H (12) _____

E _____

5. Which question of משה's is ה' answering with the words, בהוציאך את העם ממצרים,

"תעבדון את האלקים על החר הזה" H (6) _____

E _____

6. How does this answer משה's question? H (11) _____

_____ E _____

7. What lesson can we learn from 'ה's answer? _____

על מי / מה נאמר?

.....
.....
.....
.....

Write the שרשים:

.....
.....

פסוקים י"ג - י"ד

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוּר	Translation	Word
					אֱלֹהִים
					אֱהִיָּהּ
					כֹּה
					אֲלֵיכֶם

1. What is מִשָּׁה asking in י"ג פְּסוּק? _____

2. What does ה' answer in י"ד פְּסוּק? _____

רָשָׁ"י

Why did ה' repeat the word "אֶהְיֶה" at first?

אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה: אֶהְיֶה עַמִּים בְּלָרָה זֹאת, אֲשֶׁר אֶהְיֶה עַמִּים בְּשִׁעְבוֹד שָׂר מַלְכֵי־וּת.

אָמַר לְפָנָיו, "רְצוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מָה אֲנִי מִזְכִּיר לָכֶם לָרָה אַחֲרָתָּ? דַּיִם בְּלָרָה זֹאת!"

אָמַר לוֹ, "יִפְּכָה אֲמִרְתָּ, כֹּה תֹאמַר. וְגוֹמַר..."

3. What was bothering רָשָׁ"י? _____

4. Why did ה' repeat the word "אֶהְיֶה"? H (10) _____

_____ E _____

5. What does this tell us about ה'? _____

6. How did מֹשֶׁה respond? H (12) _____

_____ E _____

7. What does this tell us about מֹשֶׁה? _____

8. How did ה' respond to מֹשֶׁה's point? H (2) _____

E _____

9. What lesson can we learn from מֹשֶׁה? _____

10. What lesson can we learn from ה'? _____

על מי / מה נאמר?

.....אֱלֹהִיםוְאָמְרוּוְאָמַרְתִּי
.....תֹּאמַרלִילָהֶם
.....אֲלֵיכֶםשְׁמוֹשְׁלַחְנִי
אָמַראֲלֵיכֶם

Write the שרשים:

.....שְׁלַחְנִיבָּאוְאָמַר
וְאָמַרְתִּי	

פסוק ט"ו

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרַשׁ \ מְקוּר	Translation	Word
					כֹּה
					לְעֹלָם
					זְכָרִי
					לְדֹר דֹּר

1. Write in your own words what מֹשֶׁה is telling ה' in פסוק ט"ו (without writing

ה's name) _____

רִשְׁיִי

Why is the word לְעֹלָם written without a "ו"?

זֶה נִשְׁמֵי לְעֹלָם: חֶסֶר וַי"ו, לוֹמַר, הַעֲלִימֵהוּ - שְׁלֹא יִקְרָא פְּכָתְזוּ.

2. What is bothering רִשְׁיִי? _____

3. How is לְעֹלָם usually written? _____

4. What word does לְעֹלָם without a "ו" resemble, and what does it mean?

5. What does לעֲלֶם being spelled without a ״ו״ teach us? H (3) _____

E _____

פְּסוּקִים ט״ז - י״ח

Similarity	Suffix	Prefix	שָׂרַשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					וְאַסְפֹּת
					פְּקוֹד פְּקֻדָּתַי
					הָעָשׂוּי
					אַעֲלֶה
					מֵעַנִּי
					זָבַת
					לְקוֹלָךְ
					וּבֵאתָ
					נִקְרָה
					וְעַתָּה
					נִלְכָה
					נָא
					וְנִזְבַּחַהּ

1. Who is speaking in י״ח - ט״ז פְּסוּקִים? _____

2. What is being said? _____

רֵשׁ"י

Why would the זקנים believe מֹשֶׁה?

וְשָׁמְעוּ לְקוֹלָהּ: מֵחַלְיָהֶם. מִפִּיּוֹן שֶׁחָמַר לָהֶם לָשׂוֹן זֶה, יִשְׁמְעוּ לְקוֹלָהּ, שֶׁכָּזָר סִימָן זֶה

מִסּוּר צִיּוּדִים מֵיַעֲקֹב וּמִיּוֹסֵף, שֶׁצִּלְשׁוֹן זֶה הֵם נִגְחָלִים.

יַעֲקֹב חָמַר לָהֶם, "פֶּקֶד יִפְקֹד חֲתָכֶם".

יּוֹסֵף חָמַר לָהֶם, "פֶּקֶד יִפְקֹד חֲלָקִים חֲתָכֶם".

3. What are the "magic words" that the זקנים will immediately recognise?

H (3) _____ E _____

4. Where did they hear these words before?

על מי / מה נאמר?

..... וְבָאתָ הָעֲשׂוּי וְאֶסְפֹּת
..... וְאָמַרְתָּם לָכֶם אֱלֹהִים
..... אֱלֹהֵי וְאָמַר נִרְאָה אֱלֹהֵי
..... וְקָרָה אֶעֱלֶה נִרְאָה אֱלֹהֵי

.....
.....
.....

Write the שרשים:

.....
.....
.....
.....
.....

פסוקים י"ט - כ"ב

Similarity	Suffix	Prefix	שָׁרֵשׁ \ מְקוֹר	Translation	Word
					חִזְקָה
					וְהִפִּיתִי
					נִפְלְאֹתַי
					אֶעֱשֶׂה
					בְּקִרְבּוֹ
					חוֹ
					תִּלְכּוּן
					רִיקָם
					וְשָׁאַלָה
					מִשְׁכָּנֹתֶיהָ

					ומגרת ביתה
					ושמלת
					ושמטתם
					ונצלתיכם

1. Write in your own words what ה' is telling מֹשֶׁה in כ"ב - ט"ו - פסוקים י"ט - כ"ב.

2. When מֹשֶׁה and the זִקְנִים come to פְּרַעֲהַ, what must they demand from him?

3. What did ה' promise to do to פְּרַעֲהַ when he won't let the אִידֹן go? _____

4. How will the אִידֹן "empty out" מִצָּרִים? _____

5. How do you think this makes מֹשֶׁה feel? _____

על מי / מה נאמר?

.....	הָעַם הַזֶּה	אֶעֱשֶׂה	וְאֲנִי
.....	תִּלְכוּן	בְּקִרְבִּי	יִתְּנֶן
.....	וְשָׂאֲלָה	יִשְׁלַח	אֶתְכֶם

..... ואני..... אַעֲשֶׂה..... הָעַם הַזֶּה.....
..... וְשַׁלַּחְתִּי..... אֶתְכֶם..... וְשִׁמְתֶם.....
 וְנִתַּתִּי.....	

Write the שרשים:

.....וְנָתַתִּיוְהִכִּיתִידַּעַתִּי
.....תִּלְכוּןנִפְלְאֹתִייָתֵן
.....וְשָׂאֶלָּהאֶעֱשֶׂהלְהִלֵּךְ
.....וְשִׁמְתֶםיִשְׁלַחוְשִׁלַּחְתִּי

חזרה על פרק ג'

Overview

(א) מֹשֶׁה was a _____ for his father-in-law, _____'s sheep. He leads the sheep to the other side of the _____, and they arrive at _____. (ב) A _____ appears to מֹשֶׁה in a fire in a _____. מֹשֶׁה notices that although the _____ is on fire, it is not being _____. (ג) מֹשֶׁה turns to take a closer look at why the bush isn't _____. (ד) ה' calls to _____ from inside the bush, "_____". מֹשֶׁה answers "_____". (ה) ה' tells him not to come any _____. He must remove his _____ because he is standing on _____ ground. (ו) ה' tells _____ that He is the G-d of _____, _____ and _____. מֹשֶׁה is _____ to look at ה', so he covers his face. (ז) ה' tells _____ that He saw the אֱיִדֹן's _____, heard their _____ and knows their _____. (ח) ה' continues telling _____ that He will bring the _____ from מִצְרַיִם to _____. (ט) He heard the cries of the _____ and saw the way the מִצְרַיִים _____ them. (י) ה' tells _____ that He is sending him to פְּרַעֲהַ to take the _____ out of _____. (יא) מֹשֶׁה asks _____, "Who am I to go to _____? Even if I am worthy, do the _____ deserve to be taken out?" (יב) ה' answers _____ that He will be with him when he goes to _____. The _____ is a _____ to מֹשֶׁה. The _____ deserve to be taken out of _____ because they will eventually serve _____ (by accepting the _____). (יג) מֹשֶׁה says to ה', "I will tell the _____ that the G-d of their _____ sent me to them. When they ask me what Your _____ is, what should I tell them?" (יד) ה' first tells מֹשֶׁה, "אֲשֶׁר _____". He then tells מֹשֶׁה to tell the אֱיִדֹן that "_____ " sent him. (טו) ה' continues, "Tell the _____ that ה' the G-d of their _____ sent you to them. This is the way He is to be known _____. (טז) Go and gather the _____, tell them that ה' the

G-d of their _____ appeared to you and said, “ _____ - I have surely _____ you and all that was done to you in _____. (יז) He will take you up to _____.” (יח) ה' tells מִשֶׁה that they will _____ to him. He should go with the _____ to _____ and tell him to let them go for _____ days to bring _____ to ה'. (יט) פְּרַעֲהַ won't let them go, (כ) and so ה' will _____ מִצְרַיִם with many _____. Afterwards, _____ will send them away. (כא) The _____ will favour the _____ and the אִידֹן won't leave _____ - _____, (כב) each _____ will ask her neighbour for precious things and clothes. The אִידֹן will clothe their _____ and will _____ מִצְרַיִם.

על מי / מה נאמר?

..... חֲתָנוּ (א) וְאָרַד (ח) וְאָמְרוּ לִי (יג)
..... וַיִּבְאֵא (א) לְהַצִּילֹו (ח) וְאָמְרוּ לִי (יג)
..... וַיִּרְא (ב) אֶרֶץ טוֹבָה (ח) שְׁמוֹ (יג)
..... בַּעַר בְּאֵשׁ (ב) הָאֶרֶץ הַהוּא (ח) אֱלֹהִים (טז)
..... וַיִּרְא (ב) בָּאָה אֵלַי (ט) פָּקַדְתִּי (טז)
..... הַמְרָאָה (ג) בָּאָה אֵלַי (ט) אֵלָיו (יח)
..... וַיִּקְרָא אֵלָיו (ד) לְחָצִים אַתֶּם (ט) נִקְרָה עָלֵינוּ (יח)
..... וַיִּקְרָא אֵלָיו (ד) לְחָצִים אַתֶּם (ט) נִקְרָה עָלֵינוּ (יח)
..... עוֹמֵד עָלָיו (ה) וְזָה (יב) יָדִי (כ)
..... עוֹמֵד עָלָיו (ה) אֶהְיֶה עִמָּךְ (יב) בְּקִרְבּוֹ (כ)
..... כִּי־יִרְא (ו) אֶהְיֶה עִמָּךְ (יב) יִשְׁלַח (כ)
..... צִעֲקֹתֶם (ז) הִקְרַתְּהָ (יב)	

מי אמר אל מי?

.....אֵל.....	1. מדוע לא יבער הסנה (ג)
.....אֵל.....	2. אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא (ה)
.....אֵל.....	3. כִּי יִדְעֵתִי אֶת מְכַאֲבָיו (ז)
.....אֵל.....	4. וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פְּרַעֲה (י)
.....אֵל.....	5. כִּי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲה (יא)
.....אֵל.....	6. תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים (יב)
.....אֵל.....	7. מַה שָּׁמוּ (יג)
.....אֵל.....	8. אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם (יד)
.....אֵל.....	9. אֶעֱלֶה אֶתְכֶם מֵעֵגְי מִצְרַיִם (יז)
.....אֵל.....	10. וְשָׁמְעוּ לְקוֹלְךָ (יח)
.....אֵל.....	11. וְנִזְבַּחַה לָּהּ אֱלֹהֵינוּ (יח)
.....אֵל.....	12. וְנִצְלַתְם אֶת מִצְרַיִם (כב)

Match the translation to the word.

1. come close	צאן (א) _____
2. I will go	הסנה (ב) _____
3. afraid	הפראָה (ג) _____
4. so (like this)	הנני (ד) _____
5. the bush	תקרב (ה) _____
6. let us go	רגליך (ה) _____
7. and I will go down	אדמת (ה) _____
8. your feet	פניו (ו) _____
9. the sign	נרא (ו) _____
10. to your voice	עמי (ז) _____
11. my people	צעקתם (ז) _____
12. sheep	וארד (ח) _____
13. and take out	אלי (ט) _____
14. and now	והוצא (י) _____
15. with you	אלך (יא) _____
16. the sight	עמד (יב) _____
17. ground	האות (יב) _____
18. and she will ask	תעבדון (יב) _____
19. their cries	כה (יד) _____
20. is done	העשוי (טז) _____
21. please	לקלך (יח) _____
22. Here I am	ועתה (יח) _____
23. you shall serve	גלכה (יח) _____
24. to me	נא (יח) _____
25. his face	ושאלה (כב) _____

Write the לשון הפסוק for each phrase.

1. it is holy ground

2. what should I tell them?

3. I have heard their cries.

4. do not come close to here.

5. they won't go empty handed.

6. and he led the sheep.

7. we will bring קרבנות to 'ה.

8. they will serve 'ה on this mountain.

9. take your shoes off your feet.

10. a land flowing with milk and honey.

11. and the bush was not consumed.

12. and you will empty out מצרים.

13. who am I to go to פרעה.

14. he was scared to gaze at 'ה.

15. and afterwards, He will send you.

Wordfind שרשים

ח	כ	נ	ת	ן	ג	ן	א	ג	ה	נ	י	ש	ד
מ	ע	ה	ל	ך	פ	ס	א	ס	ף	ר	א	א	ש
כ	ז	ג	מ	ה	ש	ב	מ	ד	ן	י	ה	ל	ך
ר	י	א	פ	א	ל	ב	ר	ה	צ	פ	ק	ק	ב
ס	צ	ס	ז	ב	ח	ס	ע	ח	י	ר	ד	מ	מ
כ	א	ה	ך	ו	צ	מ	ר	ו	ד	נ	ס	ג	ח
ל	ו	ג	ר	א	ה	נ	י	ד	ע	ש	ה	ש	ב
ך	ו	י	ע	כ	ה	ב	ו	א	ו	מ	ל	ח	י
צ	י	ש	ו	ס	מ	נ	ה	ב	א	ע	ב	ד	ל
א	ט	ח	מ	נ	ה	ב	ס	נ	מ	ת	ך	ז	ס
ש	ד	ג	כ	ע	י	ח	ל	ך	צ	נ	ה	ב	ל
ט	ו	פ	ס	ר	ק	א	ג	כ	ע	י	ח	ט	ך

.....וְשִׂאֵלָה.וְנִזְבְּחָה.וַיֵּרָא.
.....וַיִּנְהַג.שָׁמַעְתִּי.וְהוֹצֵא.
.....וַיָּבֵא.וַאֲשַׁלְּחֶךָ.וַאֲסַפֶּתְךָ.
.....וַאֲרָד.תֹּאמַר.תַּעֲבֹדוּן.
.....אֶלֶךְ.יְדַעְתִּי.וּבֵאתְךָ.
.....הָעֲשׂוּיִי.יִתֵּן.וְשִׁמְתֶם.

Examples	Translation	שרש
	love	.1 אהב
	eat	.2 אכל
	believe	.3 אמן
8	say	.4 אמר
1	gather	.5 אסף
4	come	.6 בוא
	choose	.7 בחר
	trust	.8 בטח
	cry	.9 בכה
	build	.10 בנה
	ask / want	.11 בקש
	bless	.12 ברך
	redeem	.13 גאל
	grow	.14 גדל
1	to live	.15 גור
	speak	.16 דבר
	bring	.17 הבא
	tell	.18 הגד
3	be	.19 היה
1	hit	.20 הכה
7	go / walk	.21 הלך
2	save	.22 הצל

		kill	.23 הרג
1		sacrifice	.24 זבח
		merit	.25 זכה
1		remember	.26 זכר
		plant / seed	.27 זרע
1		strengthen	.28 חזק
		sin	.29 חטא
		live	.30 חיה
		encamp	.31 חנה
		think	.32 חשב
1		know	.33 ידע
		able	.34 יכל
		give birth	.35 ילד
		add / continue	.36 יסף
3		go out	.37 יצא
1		fear (afraid)	.38 ירא
1		go down	.39 ירד
		inherit	.40 ירש
		sit / live	.41 ישב
		save	.42 ישע
		honour / heavy	.43 כבד
		write	.44 כתב
		stay overnight / complain	.45 לון

	fight	.46 לחם
	learn	.47 למד
	take	.48 לקח
	hurry / quickly	.49 מהר
	die	.50 מות
	sell	.51 מכר
	fill	.52 מלא
	reign	.53 מלך
	find	.54 מצא
	anoint	.55 משח
	approach	.56 נגש
1	lead	.57 נהג
	flee (run away)	.58 נוס
	travel	.59 נסע
	fall	.60 נפל
	lift / carry	.61 נשא
2	give	.62 נתן
	close	.63 סגר
	tell / count	.64 ספר
1	serve / work	.65 עבד
	pass	.66 עבר
	leave(abandon)	.67 עזב
2	go up	.68 עלה

1	stand	.69 עמד
	answer	.70 ענה
2	do / make	.71 עשה
2	count / remember	.72 פקד
	open	.73 פתח
	command	.74 צוה
2	cry out	.75 צעק
	bury	.76 קבר
	sanctify (make holy)	.77 קדש
	get up (arise)	.78 קום
	buy / acquire	.79 קנה
1	call / read	.80 קרא
1	come near	.81 קרב
8	see / appear	.82 ראה
	increase	.83 רבה
	chase	.84 רדף
	run	.85 רוץ
	wash	.86 רחץ
	ride	.87 רכב
1	graze / shepherd	.88 רעה
1	ask	.89 שאל
	break	.90 שבר
	return	.91 שוב